

در علم مجاز امام صادق علیه السلام

سیوطی

جلسه (۱۱۲) ۸

استاد: وافی یزدی

موضوع: تمییز

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

تمییز از چهار نوع اسم مبهم، رفع ابهام می کند:

۱- عدد: أحد عشر کوکباً

۲- مقدار:

الف- مساحت: شبر أرضاً

ب- کیل: قفیز برأ

ج- وزن: منوین عسلاً و تمرأ

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

۳- شبه مقدار: مثقال ذرة خيراً

۴- فرع تمییز: خاتم حديداً

نکته ۱:

از چهار موردی که در بالا ذکر شد، مقدار، شبه مقدار و فرع تمییز، جایز است که به تمییز خود اضافه شده و تمییز معرور شود: مدّ حنطةٍ غذا - لا تحتقر ظلامه ولو شبر ارضٍ

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

نکته ۲:

جایز است تمییز را به سبب «من» نیز جر داد و رفع تمییز بنا بر بدلیت نیز جایز است.

نکته ۳:

در عرس مجرب از امام صادق علیه السلام

نصب تمییزی که بعد از اسم مبهمی که به غیر تمییز اضافه شده قرار گرفته، واجب است البته به شرطی که حذف مضاف الیه جایز نباشد: ملئ الأرض ذهباً

نکته ۴:

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

تمییز اگر:

○ در معنا بتوان آن را فاعل گرفت (فاعل برای اسم تفضیل)، به سبب افعال تفضیل منصوب می شود:

أنت أعلى منزلاً

○ در معنا نتوان آن را فاعل گرفت، مجرور شدنش واجب است: زیدٌ أكمل فقیهٍ

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv